

**BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI
HIVATAL**

Szám: 106-Ti-65462/1 /2015

**dr. Pardavi Márta asszony részére,
társelnök**

Magyar Helsinki Bizottság

Budapest

Tisztelt Társelnök Asszony!

A Magyar Helsinki Bizottság által a röszkei tranzitónában 2015. október 2-án tett látogatással kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom.

A jelentés a tranzitónában történő tartózkodásra következetesen fogva tartásként hivatkozik. Tekintettel arra, hogy a külföldiek a tranzitónába önként lépnek be, ott önként tartózkodnak, és - mint arra számos esetben volt példa - onnan szabadon távozhatnak, a tranzitónában való tartózkodás nem fogva tartás. Így szükséges ennek a jelentésben történő módosítása, mert a jelentés jelen formájában téves ténymegállapításokat tartalmaz, melyekből így a Bizottság szükségszerűen téves következtéseket vont le.

Szintén nem felel meg a valóságnak, hogy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) szerint a tranzitóna nem tartozik Magyarország területéhez. A Hivatal ezzel kapcsolatos álláspontját az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény 15/A. § valamint 5. § (1) bekezdésére tekintettel alakította ki, mely jogszabályhelyek értelmében a tranzitóna területe része Magyarország területének, attól függetlenül, hogy ott a határon lefolytatandó eljárásokra vonatkozó speciális magyar jogszabályok (így különösen a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 71/A. §-a) alkalmazandók.

Hatáskör hiányában a Hivatal nem véleményezheti a rendőrség munkájával kapcsolatos észrevételeket, ugyanakkor jelezni kívánom, hogy a jogszabályok nem teszik lehetővé, hogy a menedékkérőket a rendőrség egyszerűen visszakísérje Szerbiába. Tudomásunk szerint a tranzitónában tartózkodó kérelmezők minden esetben - így a jelentésben hivatkozott két bangladesi állampolgár esetében is - maguk jelezték az ott szolgálatot teljesítő rendőröknek, hogy ki akarnak lépni a zóna területéről. Tekintettel arra, hogy a menedékkérők nem fogvatartottak, ezen kéreseknek a hatóságok eleget tettek, a kérelmezők szabadon távozhattak.

A tranzitóna önkéntes elhagyásával kapcsolatban tájékoztatom, hogy a tranzitónákban folyamatosan, napi 24 órában tartózkodik hatósági ügyintéző. Ezáltal biztosított a nap bármelyik szakában, hogy az a kérelmező, aki kinyilvánítja távozási szándékát, késedelem

nélkül elhagyhassa a tranzitónát, így a fogva tartás, különösen a jogellenes fogva tartás lehetősége fel sem merülhet.

Szintén nem tévesztendő a Bizottság azon megállapítása, miszerint „a menedékkérők többségét nem szállítják el befogadó állomásra.” Tájékoztatom, hogy a röszkei tranzitónában kérelmet előterjesztő 538 fő közül a Hivatal 495 esetben állapította meg, hogy a kérelmező különleges befogadási vagy eljárási igényekkel rendelkezik, ezen kérelmezők számára befogadó állomás került kijelölésre. A tranzitónákban összesen benyújtott 579 kérelem közül 510 esetben került megállapításra, hogy az eljárás a kérelmező egyéni körülményeire tekintettel nem folytatható le a tranzitónában. A tranzitónákban kérelmet előterjesztő 579 fő közül 486 fő esetében a családdal érkezett gyermekekre tekintettel került megállapításra a különleges bánásmód igénye, 2 fő esetében az egyedülálló kérelmezők kiskorúsága volt az indok. A többi 91 fő közül 22 fő esetében, vagyis az érintett kérelmezők negyede kapcsán került megállapításra, hogy különleges bánásmódot igényelnek. A meghallgatási jegyzőkönyv felvételekor külön erre irányuló kérdések révén kerül megvizsgálásra, hogy az adott személy különleges bánásmódot igénylő személynek minősül-e. Így például több várandós nő is nyújtott be kérelmet a tranzitónában, akiknél ez külsőleg nem volt megállapítható, de jelezték a Hivatal ügyintézői felé, ezért különleges bánásmódot igénylő személyeknek tekintették őket, és nyílt befogadó állomásra lettek elszállítva. Amennyiben a különleges bánásmód igényét megalapozó körülmény orvosi kérdés, ennek eldöntésében a tranzitónában 24 órán belül szolgálatot teljesítő orvosok tudnak megalapozott állásfoglalást adni.

A fenti adatok egyben cáfolják a jelentés azon állítását is, miszerint a Hivatal munkatársai nem alkalmasak arra, hogy megállapítsák a kérelmezőről, hogy különleges bánásmódot igényel-e.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy egyszerre sosem volt a tranzitszálláson harminc főnél több ember elhelyezve, így a zsúfoltságra vonatkozó kijelentés - különös tekintettel annak fényében, hogy a jelentés alapját képező látogatás napján mindössze két kérelmező volt a tranzitónában - túlzó és pontatlan képet fest a befogadási körülményekről. Szintén árnyalja a jelentésben leírtakat, hogy a kérelmezők egyéni helyzetére tekintettel a Hivatal a konténerek berendezésén változtatni tud, így például egy háromtagú család esetében - kérésükre - a számukra kijelölt konténerből két ágy elszállításra került.

A jelentés pszicho-szociális segítségnyújtással kapcsolatos megállapítása önmagában ellentmondást tartalmaz. A jelentés megállapítja, hogy ezen feladatot a Magyar Vöröskereszt látná el, de nincs ügyfél aki ezen ellátást igénybe vehetné, ennek ellenére javaslatot tesz a Hivatalnak, hogy biztosítsa az ellátást. Az ellentmondás feloldása mellett javasoljuk, hogy a Bizottság hitelessége és a jelentés tévesztősége érdekében kerüljön bele a jelentésbe, hogy a tranzitónában tartózkodó ügyfelek nyújtott megfelelő támogatás és segítségnyújtás érdekében - amennyiben ott ügyfél tartózkodik - napi 24 órán belül legalább egy szociális munkás van jelen.

Az étkezéssel kapcsolatos megállapítások pontosítást igényelnek. A Hivatal a tranzitóna működésének első napjától kezdve biztosítja a rendszeres (többszöri) étkezést a kérelmezők részére, amiből az egyik alkalom meleg ételt jelent. A tranzitónában a 2015. szeptember 15. napja óta megjelent ügyfelek mindannyiban kaptak meleg ételt, kivéve, akiknek az elszállítása a zónába történő belépését követően olyan rövid időn belül megtörtént, hogy meleg étel kiosztására ott tartózkodásuk ideje alatt nem került sor. A befogadó állomásra elszállított

kérelmezők az autóbusz indulásakor - az ivóvíz biztosítása mellett - további hideg ételcsomagot is kaptak.

Visszásnak tartom, hogy a tájékoztatás kapcsán a jelentés a rendőrség egy tagjával kapcsolatban fogalmazott meg aggályokat, melyet követően a Bizottság a rendőrség mellett a Hivatal számára is a tájékoztatással, valamint jogi segítségnyújtással kapcsolatos javaslatokat tett. A Hivatal még a tranzitónák megnyitása előtt gondoskodott a határon lefolytatott eljárásra vonatkozó tájékoztatók számos nyelvre történő lefordításáról, amit nemcsak, hogy átadott a kérelmezőknek, de több helyen ki is függesztett. A Hivatal a személyes meghallgatásokat - csakúgy, mint más eljárások során - tolmács személyes jelenlétében, vagy távtolmácsolás útján folytatja le.

Tájékoztatom, hogy ingyenes jogi segítségnyújtás a tranzitónában minden ügyfél számára igénybe vehető. Az Igazságügyi Hivatal munkatársai - amikor voltak kérelmezők a tranzitónában - végig jelen voltak, és amennyiben ügyfél érkezik, haladéktalanul a helyszínrre érkeznek a jövőben is. Az általuk nyújtott ingyenes jogi segítségnyújtás lehetőségéről az ügyfelek minden esetben külön tájékoztatást kapnak. Ezen kívül az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság, illetve a Helsinki Bizottság elérhetőségei is kifüggesztésre kerültek a kérelmezők számára. A jelentésben említett két bangladesi állampolgár élt is a jogi segítségnyújtás lehetőségével, részükre - a Magyar Helsinki Bizottság mellett - a Csongrád Megyei Kormányhivatal jogi képviseletük ellátása érdekében ügyvédet rendelt ki.

Általános észrevételként jelezni kívánom, hogy a jelentésben több helyen szerepelnek a Hivatal, a rendőrséget és a honvédséget, ezen szervek feladat- és hatáskörét pontatlanul leíró állítások, melyek korrigálását szintén szükségesnek tartom. Emellett szükséges leszögezni, hogy a katonaeorvosok jogszabályok által meghatározott egyenruha viselésére a Hivatalnak nincs ráhatása, ahogyan a tranzitóna rendjét és biztonságát fenntartó fegyveresek jelenléte sem a Hivatal által befolyásolható körülmények közé tartozik.

Budapest, 2015. november 12.

Üdvözlettel

Dr. Végh Zsuzsanna
főigazgató

Készült: 1 pld-ban

Kapja: 1 pld. Címzett e-mailen, utána Irattár